

Хроніка подій на історичному факультеті за 2024 рік

19 січня професор кафедри історіографії, джерелознавства та археології С. М. Куделко та доцентка кафедри О. Г. Павлова взяли участь в організації та проведенні Всеукраїнської наукової конференції «Борис Грінченко: знаний і невідомий (до 160-річного ювілею Великого Українця)».

29 січня грамотою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за сумлінну працю, високий професіоналізм та вагомий особистий внесок у розвиток освіти і науки, а також з нагоди 219-ї річниці заснування Каразінського університету було нагороджено доцента кафедри історіографії, джерелознавства та археології В. В. Скирду.

5 лютого – 13 травня студентка першого курсу магістратури кафедри історіографії, джерелознавства та археології М. Доценко в дистанційному форматі пройшла міжнародне стажування з етнографії та усної історії, організоване The New School for Social Research (Нью-Йорк). Навчання на курсі «Writing Ethnography» для магістрів та аспірантів відбувалося під керівництвом професорки The New School for Social Research, асоційованої наукової співробітниці Центру Дейвіса Гарвардського університету, членкині Опікунської ради ХНУ імені В. Н. Каразіна Дж. Пізано.

6 лютого завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології професор С. І. Посохов та професор цієї ж кафедри С. М. Куделко взяли участь у підсумковій колегії Центрального державного науково-технічного архіву України (ЦДНТА України) за 2023 р.

12–23 лютого доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології Ю. А. Кісельова перебувала як запрошена дослідниця в Лейбніц-Інституті досліджень Східної та Південно-Східної Європи, що розташований у Регенсбурзі, Німеччина. Протягом візиту

Ю. А. Кісельова мала можливість працювати над проєктом «Рух на Захід: українські вчені в умовах вимушеної міграції» (організатори: В. Ю. Іващенко, Ю. А. Кісельова) та презентувати доповідь «Проблеми ідентичності українських вчених — вимушених мігрантів».

24 лютого доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології В. Ю. Іващенко взяла участь у Міжнародному навчальному семінарі «Повсякденна спадщина», організованому Університетом Стерлінга в межах міжнародного проєкту DECOPE «Культурна спадщина в зонах конфлікту» у співпраці з «Брама Гродська — Театр NN» (м. Люблін).

26 лютого доцент кафедри історії України Р. Г. Любавський презентував колективну монографію «Ukraine's Many Faces: Land, People, and Culture Revisited». Р. Г. Любавський є співавтором окремого розділу монографії «Selfhood and Statehood in Interwar Ukraine: Inventing the “New Man”», який присвячено практикам та стратегіям формування нової радянської людини в 1920–1930-ті рр.

28 лютого доцентка кафедри історії України С. В. Нижнікова презентувала колективну монографію «Невимовне: історії українок про російське вторгнення та евакуацію до Німеччини». С. В. Нижнікова є співавторкою окремого розділу монографії «Українські біженці в Німеччині», який присвячено травматичному досвіду вимушеної міграції, стратегіям акультурації та інтеграційним викликам, а також «жіночим» сферам вразливості в умовах вимушеної міграції.

У лютому студентка першого курсу магістратури кафедри історіографії, джерелознавства та археології М. Доценко здобула перемогу в I турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з історії. Тема наукової роботи: «Міжнародні конгреси історичних наук (1990–2022 рр.) та тенденції розвитку сучасної історичної науки» (науковий керівник — професор С. І. Посохов).

8 березня доцентка кафедри Ю. А. Кісельова виступила з доповіддю «Проблеми організації столиці: націоналізація професорських будинків у Харкові в 1920-х роках XX століття» на міжнародній конференції «Administracja państwa i kościoła w XIX wieku na ziemiach polskich: prawo, struktury, ludzie, dokument», що була проведена в Університеті кардинала Стефана Вишинського (Варшава, Польща).

20 березня в межах засідання гуртка мистецтвознавців кафедри історіографії, джерелознавства та археології відбулася творча зустріч з директором ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму» В. Д. Холодок.

21–23 березня доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології історичного факультету Є. С. Рачков узяв участь у 5th Annual Taras Shevchenko Conference. Захід відбувся в онлайн-форматі на базі Індіанського університету в Блумінгтоні (США). Під час конференції він виголосив доповідь «Challenges in the Preservation, Management, and Promotion of Ukraine's Intangible Cultural Heritage During the War».

28 березня в Скарбниці Національного музею історії України (м. Київ) відбулась презентація видання Харківського університету «Мистецька стилістика, техніка та змістовність за доби раннього заліза Євразії». Доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології І. Б. Шрамко є відповідальною редакторкою та співавторкою одного з розділів, присвяченого вивченню унікального артефакту, знайденого під час розкопок зольника № 38 на Західному укріпленні Більського городища.

29 березня відбулася Всеукраїнська наукова конференція XV Луньовські читання «Шляхи та методи поповнення музейних збірань: історія та сучасний досвід». У конференції взяли участь науковці вищих навчальних закладів, музеєзнавці, мистецтвознавці, історики, бібліотекарі, краєзнавці Харкова та Харківщини, а також інших міст України.

Того самого дня лауреатом Премії імені А. Ф. Луньова «XV Луньовських читань» став голова Асоціації співробітників музеїв вищих навчальних закладів м. Харків, завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології професор С. І. Посохов.

2 квітня доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології історичного факультету Є. С. Рачков взяв участь у науковому семінарі в межах «Indiana University — Ukraine Nonresidential Scholars Program». Він виголосив доповідь «Challenges in Preserving and Rethinking Ukraine's Cultural Heritage During the Russo-Ukrainian War: An Expert Perspective» (спільно з Г. А. Бондаренко), присвячену результатам наукового проекту «МІСТО І ВІЙНА», що реалізовувався за підтримки Канадського інституту українських студій Альбертського університету (Канада).

5 квітня провідний науковий співробітник відділу пам'яток історії ОКЗ «Харківський науково-методичний центр охорони культурної спадщини» В. Д. Путятін прочитав лекцію «Проблеми охорони, реставрації пам'яток історії та культури. Підготовка реєстру об'єктів історико-культурної спадщини. З досвіду роботи» для студентів 1 курсу магістратури кафедри історіографії, джерелознавства та археології.

5–6 квітня доцент кафедри історії Східної Європи П. В. Єремєєв узяв участь у конференції Британської асоціації слов'янських та східноєвропейських студій BASEES Annual Conference 2024, виступивши як дискусант панелі «Ties and Relations of Belarusian Culture to Western and Central Europe as Phenomena of Confessionalization in 16/18 cc.».

8–12 квітня відбулося стажування доцентки кафедри історіографії, джерелознавства та археології Ю. А. Кісельової в межах програми Erasmus+ у Люблінському університеті імені Марії Кюрі-Склодовської. В межах викладацької мобільності вона взяла участь у заняттях з читання та перекладу архівних джерел та презентувала результати проекту «“Рух на Захід”: українські вчені в умовах вимушеної міграції (2014–2024)».

12 квітня в межах засідання гуртка мистецтвознавців кафедри історіографії, джерелознавства та археології відбулася зустріч із художником-графіком, педагогом, членом Харківської організації Національної спілки художників України, арт-директором творчої студії «ESTETIK-DESIGN» Р. Е. Оруджевим.

18 квітня на базі Харківського історичного музею імені М. Ф. Сумцова відбулися ювілейні XXX Сумцовські читання, в рамках яких здійснювалася робота Всеукраїнської наукової конференції «Музей у глобальному світі: інновації та збереження традицій». Ця конференція була присвячена 170-річному ювілею славетного вченого і громадського діяча Миколи Федоровича Сумцова (1854–1922). З вітальними словами виступили і члени оргкомітету конференції — завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології С. І. Посохов і професор цієї ж кафедри С. М. Куделко.

Того самого дня доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології Є. С. Рачков узяв участь у віртуальному «DUSS Symposium», який було організовано DUSS (Disrupted Ukrainian Scholars and Students) Initiative Альбертського університету (Канада). У межах заходу він виголосив доповідь «Preservation and Rethinking of Ukraine's Cultural Heritage During the Russo-Ukrainian War: The Initiative 'CITY AND WAR'».

23 квітня в Центральному державному науково-технічному архіві України за участі співробітників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та Харківської гуманітарно-педагогічної академії відбувся науковий семінар «Особистість в контексті часу: збереження культурної, історико-біографічної спадщини в умовах війни». Під час семінару відбулася презентація та обговорення нових наукових видань історико-біографічного характеру. Зокрема, викладачка кафедри історіографії, джерелознавства та археології О. І. Вовк презентувала книги «Харківський університет (1941–1945 pp.) у спогадах його викладачів та вихованців» (Харків, 2023) та «Vasili Nazarovici Karazin. Biobibliografie» (Кишинев, 2023).

У підготовці обох видань активну участь взяли співробітники та випускники кафедри історіографії, джерелознавства та археології під керівництвом завідувача кафедри професора С. І. Посохова.

26 квітня на історичному факультеті відбулася 77-ма Міжнародна конференція молодих учених «Каразінські читання» (історичні науки) в онлайн-форматі. За підсумками роботи секцій премією імені професора Ю. Й. Журавського був нагороджений В. Додух (ДНУ імені Олеся Гончара). Премією професора Б. К. Мигалія була відзначена Ю. Єременко (ХНУ імені В. Н. Каразіна). Премія Д. Шаповала була присуджена І. Богункову (КНУ імені Тараса Шевченка).

10 травня професор кафедри історіографії, джерелознавства та археології С. М. Куделко взяв участь в організації та проведенні ІХ Всеукраїнської наукової конференції «Теоретичні та прикладні аспекти біографістики: до 170-річчя від дня народження Миколи Федоровича Сумцова».

14 травня – грудень у Музеї археології Каразінського університету відбулось відкриття виставки «Археологія Харківщини. Від описових методів до диджиталізації». Виставка присвячена пам'яті О. Крютченка.

17 травня доцентка кафедри нової та новітньої історії Т. М. Коваленко виступила з доповіддю «Колабораціонізм у Другій світовій війні: досвід європейських держав» на круглому столі «Феномен колабораціонізму: міждисциплінарний підхід» в онлайн-форматі, який був організований Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна.

18 травня доцентка кафедри нової та новітньої історії Т. М. Коваленко виступила з доповіддю «(Не)забуті жертви радянського терору: дружини репресованих в ході Польської операції НКВС 1937–1938 рр.» на Міжнародній науково-практичній конференції «Тоталітарний спадок і сучасна меморіальна політика: європейський контекст та регіональні особливості» (онлайн).

21–23 травня доцентки кафедри історіографії, джерелознавства та археології В. Ю. Іващенко та Ю. А. Кісельова виступили з доповіддю «Temporalities of Migrant Narratives: Evidence from the Oral History Project “Moving West”: Ukrainian Academics in Conditions of Forced Migration (2014–2024)» на «Globality Forum Borderlands Storytelling: Narratives and Performances of Epistemic Relatedness» (Гданський університет, Польща).

22–25 травня доцентка кафедри історії стародавнього світу та середніх віків О. А. Ручинська виступила з доповіддю «Meet the Amazons» (співавтор Alfred Twardecki, Institute for History of Material Culture, Polish Academy of Sciences) на міжнародній науковій конференції «The Modern Argonauts».

28 травня в межах засідання гуртка мистецтвознавців кафедри історіографії, джерелознавства та археології відбулася зустріч з художником-монументалістом, членом Національної спілки художників України О. І. Гречановським.

28–30 травня доцентка кафедри історії стародавнього світу та середніх віків О. А. Ручинська представила доповідь «The Habits of the Elite and the Status of Euergetes in the Poleis of the Northern Black Sea Region in the First Centuries CE (epigraphic and archaeological studies)» на міжнародній науковій конференції «The Archaeological Work in the Greek Settlements of the Black Sea and their Environs during the Last Decade».

У ті самі дні доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології І. Б. Шрамко виступила з доповіддю «Early Greek Ceramics of the Second Half of the 7 th – First Half of the 6 th Century B.C. in the Barbarian Territories of the Northern Black Sea Region: Distribution Features» на міжнародній науковій конференції «The Archaeological Work in the Greek Settlements of the Black Sea and their Environs during the Last Decade» (м. Александруполіс, Греція).

3–7 червня доцентка кафедри історії стародавнього світу та середніх віків О. А. Ручинська за програмою Erasmus+ Staff Mobility for Teaching прочитала серію лекцій з історії та археології грецьких міст Північного Причорномор'я в Університеті Клагенфурту (Alpen-Adria-Universität Klagenfurt, Faculty of Humanities, Department of Ancient History and Classical Studies), Республіка Австрія.

5 червня завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології професор С. І. Посохов узяв участь у XX Біографічних читаннях «Сучасна біографіка та біобібліографія: нові форми і методи дослідницької й інформаційної роботи, інтеграції та поширення біографічних знань». Конференція була присвячена пам'яті засновника і першого директора Інституту біографічних досліджень НБУВ професора В. С. Чишка (1951–2003) та 30-літтю Інституту біографічних досліджень НБУВ.

7 червня спільно з Інститутом археології Чеської академії наук укладено договір, у межах якого науковці Каразінського університету беруть участь у міжнародному науковому проєкті «Бурштинові шляхи раннього залізного віку в Центральній Європі», в якому задіяні вчені майже всіх країн регіону. Від Каразінського університету проєктом керує доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології І. Б. Шрамко.

7–9 червня доцентки кафедри історіографії, джерелознавства та археології В. Ю. Іващенко та Ю. А. Кисельова виступили з доповідями «Temporal Parallels and Historical Reflections in Autobiographical Narratives of Displaced Women Ukrainian Academics» та «Professional Ethics of Women Historians in the Time of the Russo-Ukrainian War (Based on Autobiographical Interviews)» на 9th World Congress on Polish Studies (PIASA, Collegium Civitas, Варшава, Польща).

11–12 червня доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології І. Б. Шрамко взяла участь у 34-й міжнародній науковій

конференції «Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w roku 2023» та виступила з доповіддю «Preliminary results of the most recent excavations of mounds in the Skorobir necropolis».

14 червня в межах Міжнародного тижня архівів у приміщенні Музею археології Каразінського університету відбувся круглий стіл «Особові фонди вчених в архівних, музейних та бібліотечних установах України: проблеми формування, забезпечення збереженості та особливості введення до наукового обігу», присвячений 55-річчю ЦДНТА України. Організаторами заходу виступили ЦДНТА України та кафедра історіографії, джерелознавства та археології. Модераторами круглого столу стали директор ЦДНТА України М. А. Балишев та завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології професор С. І. Посохов.

21 червня на історичному факультеті у змішаному форматі відбулися читання пам'яті професора В. І. Кадеєва. Конференція продовжилася роботою за напрямками: історія античної Греції та елліністичних держав; історія стародавнього Риму; проблеми класичної археології; історія середньовіччя; історія науки.

Того самого дня завідувач кафедри нової та новітньої історії професор М. Г. Станчев виступив у Софії (Болгарія) з доповіддю «Проектът “Българите в руската империя, СССР и страните на ОНД. Биографична енциклопедия» на міжнародній науковій конференції, присвяченій 140-річчю з дня народження українського етнографа та педагога С. Цветко в Інституті етнології і фольклористики Болгарської академії наук.

Того самого дня доцентка кафедри нової та новітньої історії Т. М. Коваленко була нагороджена Подякою Голови Харківської обласної ради за сумлінну плідну працю, високий професіоналізм, вагомий особистий внесок у розвиток науки й освіти та з нагоди Дня науки.

27 червня відбулося святкове розширене засідання кафедри історіографії, джерелознавства та археології з нагоди її 60-річчя. Участь у засіданні взяли викладачі, студенти, випускники та друзі кафедри. Під час засідання було презентовано книгу «Кафедра історіографії, джерелознавства та археології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: автобіогр. нариси та бібліографія (2004–2023)» (відп. ред. С. І. Посохов; уклад. бібліогр. О. І. Вовк. Харків: Майдан, 2024. 294 с.), відбувся перегляд кафедральних фото різних років, пролунали відповіді викладачів на запитання студентів, були оголошені привітання від випускників.

27–28 червня доцентка кафедри історії стародавнього світу та середніх віків О. А. Ручинська виступила з доповіддю «Civic memory, benefactors, and festivals in Chersonesos Taurica» на міжнародній конференції «Megarika III — From Sicily to the Black Sea: Latest Research on Ancient Megarian Cities».

27–30 червня доцент кафедри історії Східної Європи П. В. Єремєєв, доцент кафедри історії України Є. Ю. Захарченко та аспірантка кафедри історії України В. К. Сабадаш взяли участь у міжнародній науковій конференції RUTA Annual Conference Re(kn)own: Region(s) from Within.

28 червня – 18 липня студенти історичного факультету пройшли щорічні археологічну, музейно-архівну та краєзнавчі практики.

У червні – грудні доцент кафедри історії України Є. Ю. Захарченко працював у складі робочої групи з розроблення програм іспитів з основ Конституції України та історії України, для осіб, які мають намір набутися громадянства України, затвердженої Міністерством освіти і науки України на базі Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти». Є. Ю. Захарченко взяв участь у розробленні програми іспиту з історії України, тестових завдань, а також навчального посібника у співавторстві.

1–3 липня для студентів другого курсу історичного факультету проведено науково-методичний семінар «Музейно-архівні заклади Харкова: історія та діяльність».

11 липня доцентка кафедри нової та новітньої історії Т. М. Коваленко виступила з доповіддю «Українські плакати воєнного часу: теми, символи, міти» на Міжнародній науково-практичній конференції «Культурна спадщина й ідентифікаційні процеси часів воєнного лихоліття: теоретичні та прикладні ракурси досліджень» (онлайн).

12 липня доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології О. Г. Павлова була нагороджена Почесною грамотою Національної Спілки краєзнавців України за вагомі досягнення в галузі краєзнавства, дослідження й збереження пам'яток матеріальної та духовної культури України.

У липні завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології професор С. І. Посохов був нагороджений Почесною Грамотою Харківської міської ради за багаторічну сумлінну й плідну працю, високий професіоналізм, вагомий внесок у розвиток освіти і науки міста Харкова, Грамотою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за багаторічну плідну працю, ініціативу та наполегливість, сумлінне виконання службових обов'язків та професійні досягнення, плідну науково-педагогічну діяльність, а також Почесною Грамотою Національної спілки краєзнавців України за вагомі досягнення в галузі краєзнавства, дослідження й збереження пам'яток матеріальної та духовної культури України.

1–9 серпня спільна археологічна експедиція Каразінського університету та заповідника «Більськ» продовжила наукові дослідження некрополя «Скоробір», досліджено курган ранньоскіфського часу.

14 серпня – 30 листопада доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології І. Б. Шрамко та співробітники Музею

археології Каразінського університету К. Ю. Пеляшенко та С. А. Задніков узяли участь у підготовці та урочистому відкритті виставки «Рятувати та досліджувати: Більський археологічний комплекс, сезони 2022–2024 рр.» у Полтавському художньому музеї (галереї мистецтв) імені Миколи Ярошенка (м. Полтава).

14 серпня Почесною грамотою Полтавської обласної ради за сумлінну працю, високий професіоналізм, вагомий багаторічний внесок у збереження, вивчення й популяризацію пам'яток археології Полтавської області і Більського городища та з нагоди Дня археолога нагороджено доцентку кафедри історіографії, джерелознавства та археології І. Б. Шрамко.

19–23 серпня доцент кафедри історії Східної Європи П. В. Єремєєв узяв участь у 21-й щорічній конференції Європейської асоціації релігієзнавців, що проводилася у Гетеборзі (Швеція). У межах конференції він виступив із доповіддю «Images of Nature in Orthodox Church Historiography in Eastern Europe (19th-early 20th centuries)».

26–30 серпня доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології Ю. А. Кісельова взяла участь у робітні Німецько-української історичної комісії «(Not) Far from the War: The Russo-Ukrainian War in Refugees' Testimonies, Oral Histories, and Diaries» та Літній школі Української асоціації усної історії «Witnessing the War in Ukraine: Testimony in the Pursuit of Justice», що проводилися у Вроцлаві (Польща) на базі Центру історії «Заєднія». Ю. А. Кісельова презентувала (спільний з В. Ю. Івашенко) усноісторичний проєкт «“Рух на Захід”: українські вчені в умовах вимушеної міграції (2014–2024)» та обговорила його результати з експертами та колегами.

У серпні проєкт EAUCES (Східноукраїнський Центр європейських студій) під керівництвом професора кафедри нової та новітньої історії Д. В. Миколенка було відібрано для реалізації в 2024/2025 навчальному році. Мета проєкту — стимулювати розвиток європейських студій

у Східній Україні. Основний акцент зроблено на впровадженні нових навчальних курсів, які охоплюють теми європейської інтеграції, інформаційної та кібербезпеки, протидії інформаційним війнам та економіки в умовах війни.

У серпні – листопаді викладачка кафедри історіографії, джерелознавства та археології О. І. Вовк виконувала науковий проєкт «Українсько-польська співпраця з порятунку культурної спадщини в період російської військової агресії» у межах стипендіальної програми «Досліджуйте в Україні» Центру діалогу імені Юліуса Мєрошевського (Польща). У результаті виконання проєкту до ЦДНТА України на постійне зберігання передані матеріали, з яких сформований однойменний архівний комплекс. Ці матеріали, серед іншого, висвітлюють участь професорсько-викладацького складу кафедри історіографії, джерелознавства та археології у процесі збереження пам'яток історії та культури на Харківщині від 2022 р.

5 вересня викладачка кафедри історіографії, джерелознавства та археології О. І. Вовк взяла участь у заході «Культурна спадщина в Україні: від збереження до повоєнного відновлення», організованому бюро програми ЄС «Креативна Європа» в Україні і присвяченому Сектору культурної спадщини.

6 вересня Музей археології Каразінського університету отримав гуманітарну допомогу від Центру допомоги мистецтва України та Міністерства закордонних справ Німеччини.

13 вересня викладач кафедри історії Східної Європи В. І. Щепаченко на засіданні разової спеціалізованої вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна захистив дисертацію «Соціально-економічний розвиток населення пізньоримського часу — початку доби Великого переселення народів на території України: за матеріалами скляного посуду черняхівської культури» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

13–16 вересня представники кафедри історії України професорка Л. Ю. Посохова, доцент Є. Ю. Захарченко та аспірантка В. К. Сабадаш взяли участь у Конгресі дослідників історії PL-LT-UA-BY: «Історична спільнота чотирьох народів — спадщина ідей та майбутні перспективи», що відбувся у Варшавському університеті (Польща).

14 вересня відбулася творча зустріч з харківським композитором, педагогом, викладачем кафедри композиції та інструментування ХНУМ імені І. П. Котляревського В. О. Богатирьовим.

18–19 вересня викладачка кафедри історіографії, джерелознавства та археології О. І. Вовк взяла участь у роботі конкурсного журі III (фінального) етапу Обласного молодіжного конкурсу «Відкриваймо Харківщину» на найкращу віртуальну екскурсію. Співорганізаторами заходу виступили Обласний комунальний заклад «Харківський організаційно-методичний центр туризму», КУ «Харківський обласний центр молоді» і заклади вищої освіти Харківської області, які входять до Міжвузівського об'єднання «Платформа розвитку туризму».

25–26 вересня доцентка кафедри історії України А. С. Ховтура взяла участь у міжнародній конференції «Between the Local and the Global: Unpacking Environmental History of Ukraine», яка відбувалась у Софії (Болгарія). Мета заходу — обговорення епістемологічних аспектів дослідження та написання історії довкілля України.

30 вересня на історичному факультеті відбулася нарада з питань реекспозиції Національного музею воєнної історії Слобожанщини. У нараді взяли участь декан факультету С. Д. Литовченко, директор музею В. Є. Гаврюшенко і співробітники кафедри історіографії, джерелознавства та археології: завідувач професор С. І. Посохов, професор С. М. Куделко, доцентка О. Г. Павлова і викладачка О. І. Вовк.

У вересні студентка третього курсу О. Тихонова стала стипендіатом Фондації Лозинських (США).

У вересні з нагоди Дня міста Харкова та на відзначення 370-річчя його заснування Національна спілка краєзнавців України нагородила провідних дослідників та активістів громадського руху в цій галузі. Почесні грамоти НСКУ за вагомі досягнення в галузі краєзнавства, дослідження й збереження пам'яток матеріальної та духовної культури України отримали доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології О. Г. Павлова і викладачка цієї ж кафедри О. І. Вовк. Випускник кафедри О. М. Янкул отримав грамоту за значний внесок у розвиток краєзнавчого руху України.

4 жовтня доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології Ю. А. Кісельова закінчила стажування в онлайн-інституті «NetworkLab: NEH Institute for Remote Collaboration», організоване GreenHouse Studios — міждисциплінарним дослідницьким підрозділом Коледжу гуманітарних і природничих наук, бібліотеки та школи образотворчих мистецтв Університету Коннектикуту, що проводилася за підтримки Національного фонду гуманітарних наук США.

10 жовтня в межах програми «Sustaining Ukrainian Scholarships» доцент кафедри історії Східної Європи П. В. Єремєєв здійснив академічний візит до Центру перспективних досліджень у Болгарії. Там він виступив із презентацією наукового проекту «The Images of Ukraine in Russian Church Historiography of the Long 19th Century».

14 жовтня на історичному факультеті з ініціативи кафедри історії Східної Європи та за підтримки деканату відбулася онлайн-зустріч зі стейкхолдером, випускником факультету, директором «Харківського ліцею мистецтв № 133 Харківської міської ради» Є. Д. Ашортія.

22 жовтня для студентів другого курсу історичного факультету в межах навчальної дисципліни «Архівознавство» була проведена віртуальна лекція-екскурсія по ЦДНТА України, який є організацією-стейкхолдером для історичного факультету і місцем роботи багатьох випускників.

24 жовтня відбулася наукова конференція XVI Астаховські читання «Актуальні проблеми історіографії та джерелознавства (до 60-річчя кафедри історіографії, джерелознавства та археології)». За усталеною традицією в день конференції завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології професор С. І. Посохов поклав квіти на могилу засновника кафедри професора В. І. Астахова.

У жовтні співробітники кафедри історіографії, джерелознавства та археології були удостоєні нагород за результатами XXIII виставки-конкурсу навчальної та наукової літератури, що традиційно проводиться в Каразінському університеті. Диплом другого ступеня отримали завідувач кафедри, професор С. І. Посохов і доцентка В. Ю. Іващенко за книгу «Марин Дринов: Писма, телеграми, докладни записки. 1859–1905 г.» (Софія, 2023). Дипломом учасника була нагороджена викладачка О. І. Вовк за книгу «Vasili Nazarovici Karazin. Biobibliografie» (Кишинев, 2023).

У жовтні – листопаді до підрозділів Каразінського університету, які займаються проблемами збереження історико-культурної спадщини, надійшов гуманітарний вантаж (генератори і павербанки). Допомога надана в межах проєкту «Prądotwórczość» за співпраці з бюро збереження культурної спадщини Муніципалітету Варшави (Польща), Фондації BRDA (Польща) і Фондації ALIPH (Швейцарія). Співкоординаторкою проєкту виступила викладачка кафедри історіографії, джерелознавства та археології О. І. Вовк.

1–2 листопада в змішаному форматі в Музеї археології Каразінського університету відбулась III Всеукраїнська археологічна конференція «Путивльські читання» (до 80-річчя Відділу археології раннього залізного віку Інституту археології НАН України). Одним зі співорганізаторів конференції став музей.

6 листопада на історичному факультеті за ініціативи кафедри історії Східної Європи та в межах міжфакультетського курсу «Генеалогія:

від теорії до бізнес-ідеї» відбулася зустріч з О. С. Воротинцевою — випускницею історичного факультету, приватною дослідницею у сфері генеалогії та сімейної історії, засновницею та головним спеціалістом генеалогічної компанії «Пам'ять століть».

10 листопада викладачі історичного факультету завідувач кафедри історії Східної Європи професор Ю. П. Волосник, доценти П. В. Єремєєв, Є. Ю. Захарченко, професор Д. В. Миколенко, доцентка О. Г. Павлова взяли участь у роботі журі XVI міського турніру юних істориків.

11–13 листопада завідувач кафедри нової та новітньої історії професор М. Г. Станчев виступив з доповіддю «Болгари на пострадянському просторі у світлі статистики» на міжнародній науковій конференції «Зарубіжна гуманітаристика о Болгарії і болгарях» (м. Софія, Болгарія).

13 листопада відбулася гостьова лекція для студентів четвертого курсу бакалаврату та першого курсу магістратури, що спеціалізуються по кафедрі історіографії, джерелознавства та археології, випускниці факультету, завідувачки відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Н. В. Проць на тему «Фонди відділу книжкових видань і рукописів Центральної наукової бібліотеки».

15 листопада на науковому семінарі Центру болгаристики і балканських досліджень імені Марина Дринова відбулася презентація книги «Марин Дринов: Писма, телеграми, докладни записки. 1859–1905 г.» (Софія, 2023), у якій взяли участь координатор проєкту, у межах якого було опубліковано це видання, завідувач кафедри нової та новітньої історії професор М. Г. Станчев, а також укладачі книги — завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології професор С. І. Посохов і доцентка цієї ж кафедри В. Ю. Іващенко.

14–15 листопада в Софії (Болгарія) відбулися XI Дриновські читання на тему «Україна та її сусіди: проблеми етногенезу і націотворення та міжнародні відносини у Центральній-Східній Європі (від доби Середньовіччя до епохи глобалізації)». У межах конференції завідувач кафедри нової та новітньої історії професор М. Г. Станчев виступив з доповіддю «Українські біженці в Болгарії: історія та сучасність», доцентка цієї ж кафедри Т. М. Коваленко виступила з доповіддю «Мистецтво і пам'ять: репрезентація російсько-української війни в сучасному українському живописі».

18–19 листопада доцентка кафедри історіографії, джерелознавства та археології В. Ю. Іващенко взяла участь у конференції «Між ідеєю університетської свободи та новими реаліями. Університети в умовах викликів сучасного світу в Польщі та Європі в 1918–1939 роках». Вона презентувала археографічний проєкт кафедри з видання спогадів з історії Харківського університету та виступила із доповіддю, присвяченою відображенню процесу трансформації університету в 1920–1930-х рр. у спогадах.

19 листопада для студентів першого курсу в межах навчальної дисципліни «Історична географія та історичне краєзнавство» відбулася зустріч зі співробітниками відділу «Україніка» імені Т. Г. Шевченка Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка Н. І. Полянською (завідувачка відділу), О. М. Дмитрієвою (головний бібліотекар відділу) та Ю. О. Уткіною (завідувачка сектору відділу).

21 листопада до 220-річчя заснування Каразінського університету для студентів історичного факультету відбулася лекція мистецтвознавиці, завідувачки відділу Харківського художнього музею О. Й. Денисенко «Зачарований красою. Генріх Семирадський».

Того самого дня завідувач кафедри нової та новітньої історії професор М. Г. Станчев виступив з доповіддю «Бесарабските българи в творчеството на проф. Тодор Балкански» на круглому столі, присвяченому 80-річчю професора Т. Балканського (м. Пазарджик, Болгарія).

26 листопада – 15 грудня професор кафедри історії Східної Європи, член-кореспондент Германського археологічного інституту М. В. Любичев перебував у Євразійському відділі інституту (м. Берлін, ФРН), де працював над спільним проєктом «Поховальний обряд та соціальна структура носіїв черняхівської культури за матеріалами могильника Війтенки».

27 листопада доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології Є. С. Рачков провів лекцію для аспірантів першого року навчання Гуманітарного факультету Українського католицького університету. Тема лекції: «Структурування та використання дослідницьких даних». Лекція відбулася в межах навчальної дисципліни «Цифрові методи в наукових дослідженнях» (викладачка Оріся Віра) та проєкту «Посібник з цифрової історії», що реалізується за ініціативи Центру міської історії у Львові та Українського католицького університету.

Того самого дня професор кафедри історіографії, джерелознавства та археології С. М. Куделко був удостоєний Знаку пошани Харківської обласної ради «За заслуги перед Харківщиною» за багаторічну науково-педагогічну діяльність, вагомий внесок у справу збереження історичної пам'яті, комеморацію учасників АТО–ООС, добровольців і воїнів Збройних сил України, які боронять державу від російських окупантів, і у зв'язку з 50-річчям науково-педагогічної діяльності.

29 листопада відбулася 42-га Міжнародна краєзнавча конференція молодих учених «Традиції та актуальні завдання краєзнавства в Україні (до 220-річчя заснування Каразінського університету)».

Того самого дня завідувач кафедри нової та новітньої історії професор М. Г. Станчев організував у Софії (Болгарія) презентацію монографії американських дослідників Ю. Фельштинського і В. Попова «От червения терор до терористична държава. Руските спецслужби в борбата за световно господство (1917–2036)» (науковий редактор і перекладач М. Г. Станчев. Изд-во на Нов български университет, 2024).

Того самого дня студентка третього курсу Л. Кузьменко стала лауреатом премії імені А. Ф. Луньова 42-ї Міжнародної краєзнавчої

конференції молодих учених «Традиції та актуальні завдання краєзнавства в Україні (до 220-річчя заснування Каразінського університету)». На цій же конференції студентка першого курсу магістратури О. Воробйова отримала Премію імені П. Т. Тронька, студент четвертого курсу бакалаврату Є. Єрмак — Премію імені А. Г. Слюсарського.

У листопаді студенти історичного факультету посіли II місце на щорічному конкурсі студентської творчості Alma Mater, а також факультет був відзначений номінацією «За збереження і відтворення історичної пам'яті».

2 грудня відбулося урочисте нагородження переможців Конкурсу імені Єжи Ґедройця — конкурсу бакалаврських, магістерських та докторських робіт на польську тематику, а також на тему польсько-українських та українсько-польських взаємин. Бакалаврська дипломна робота випускника кафедри історії України червня 2024 р. В. Токаря «Репрезентація образів Польщі та поляків в історичній політиці незалежної України» (науковий керівник: доцент Є. Ю. Захарченко) була відзначена капітулом конкурсу.

5–19 грудня студенти Є. Вожаков, Л. Кузьменко та О. Тихонова, які спеціалізуються по кафедрі історіографії, джерелознавства та археології, взяли участь у циклі онлайн-семінарів «Навчання через дослідження». Захід було організовано чеською громадською організацією «Асоціація з міжнародних питань» та українським освітнім проектом «Усна історія».

10 грудня в науковому семінарі Центру болгаристики і балканських досліджень імені Марина Дринова взяв участь митець і мистецтвознавець, науковий співробітник Національної академії наук України А. В. Іжевський, який виступив з доповіддю «Образи Балкан у галицькій сатирі другої половини XIX — початку XX століття», а також з презентацією книги «Галицька сатира як феномен графічного мистецтва другої половини XIX — початку XX століття».

13–14 грудня викладач кафедри історії Східної Європи В. І. Щепаченко та аспірант цієї ж кафедри В. В. Руснак взяли участь у Міжнародній науковій конференції «Старожитності Східної Європи I тис. н. е.» (Відділ археології ранніх слов'ян Інституту археології НАН України, історичний факультет Українського державного університету імені Михайла Драгоманова) до 50-річчя Відділу археології ранніх слов'ян Інституту археології НАН України та виступили з доповідями «Про час появи обробки скла у Барбарікумі» та «Технологічні сліди на поверхні кружальної кераміки з мікрорегіону «Війтенки»».

20 грудня до 20-річчя дослідження Германо-Слов'янською археологічною експедицією Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна археологічного комплексу пізньоримського часу — початку доби Великого переселення народів біля с. Війтенки, у приміщенні Валківського краєзнавчого музею відкрилась виставка «Готи на Муравському шляху».

21 грудня на звітно-виборній конференції Академії наук вищої школи України, що відбувалася у змішаному форматі, лави академіків поповнилися представником історичної науки Каразінського університету. У межах відділення історії, філософії та українознавства було обрано академіком доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри історії Східної Європи професора Ю. П. Волосника.

24 грудня в Каразінському університеті відбувся урочистий випуск магістрів. Магістриню кафедри історіографії, джерелознавства та археології М. Доценко було нагороджено як «Кращого випускника Каразінського університету».

У грудні доценти кафедри історії України Є. Ю. Захарченко та Р. Г. Любавський презентували інтерактивний довідник для підготовки до НМТ з історії України. Видання створено для якісної та ефективно підготовки до складання ЗНО/НМТ з історії України.

У грудні студентка третього курсу історичного факультету Є. Спасьонова стала переможницею Міжнародного міждисциплінарного конкурсу наукових і мистецьких робіт — 2024 Українського науково-дослідного та освітнього центру вивчення Голодомору. Її науково-дослідницька робота «Голодомор 1932–1933 років: ірраціональний простір травми» (науковий керівник — доцент Євген Захарченко) здобула диплом I ступеня та грошову винагороду на подальше поглиблення й поширення результатів наукової і творчої діяльності.